

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Ingrid Grønli Åm
ingridga@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

Klassekampen i går

Enetale i et lukket rom

PSYKIATRI
Lars Olle Engaas

Under tittelen «Samtalen som gikk i stå» har jussprofessor Linda Grønning et essay i Klassekampen 22. juni, som handler om konflikten mellom juss og psykiatri. Denne konflikten kom klart til syne under 22. juli-saken, men da var det psykiatrien som gikk i stå, og som led et totalt sammenbrudd.

Professor Grønning drøfter utilregnelighetsbegrepet. Straffeloven sier at for å straffes må lovbrøtteren være tilregnelig på handlingstidspunktet, og det er ikke lovbrøtteren om han på handlingstidspunktet er «psykotisk», som det står i loven. Hvem som er psykotisk er det dessverre psykiaterne om bestemmer. I hvilken grad skal mennesker med psykiske helseproblemer betraktes som utilregnelige?

Psykiatrien har oppfunnet omkring 350 psykiatriske diagnoser, og hvert år skjer det 8000 tvangsinnleggelser i Norge, der mennesker i virkeligheten blir betraktet av psykiaterne som utilregnelige mennesker som ikke veit sitt eget beste. Sjøl mener jeg at ved å utilregnelighetserklære mennesker, så fratras vi både menneskelige og sivile rettigheter. Det å dømme oss etter en medisinsk modell gir psykiatrien altfor stor makt og fritar mennesker med psykiske helseproblemer for ansvar.

I psykiatriens navn skal domstolene bestemme om vi skal dømmes eller ikke. Dette fritar også domstolene for ansvar.

Lars Olle Engaas,
Oslo
engaasrslolle@gmail.com

Nasjonalstatssystemet har vist seg langt mer stabilt enn Europeisk sam-

KRONIKK

Chr. Anton Smedshaug

Britenes EU-valg presenteres som begynnelsen på slutten for EU. Om det skulle sette i gang en kjedereaksjon fra Amsterdam til Athen, så er det kanskje det. Men det er ikke slutten på Europa, snarere er det en del av den naturlige stormakts dynamikk i vår verdensdel.

Storbritannias langsiktige mål de siste fem hundre år har vært å holde ved like en strategi som hindrer framveksten av en sterk landmakt som dominerer Europa. Enten det har vært kampen mot Habsburgerne og den Spanske armada, overvinningen av Frankrike og Napoleon, eller senere to

krigere mot tysk herredømme over verdensdelen. Varierende allianser har bidratt til strategiens suksess og etter andre verdenskrig har europeisk samarbeid vært viktig i form av Nato, OECD og EEC, EF og etter hvert EU. Storbritannia kom ikke med før 1972, fordi de Gaulle la ned veto på 1960-tallet mot «pyboerne» som han mente ikke hadde samme interesser som kontinentet.

Etter Murens fall og gjenforeningen i 1990, er styringen også blitt stadig vanskeligere for å unngå tysk dominans. Med et forent Tyskland har EU slitt med å balansere økonomi og politisk makt, mot effektive tyskere med stor eksportkapasitet. Kanskje er det heller blitt slik at EU har forsterket Tysklands makt i Europa. Forsøket fra 1992 på å forene Europa gjennom euroen, har for eksempel vist seg å bli en

svært krevende og kostbar løsning, og ikke minst gitt tysk eksportindustri billig valuta til tross for store handelsoverskudd. En eksport som har konkurrert ut annen europeisk produksjon. Dermed kan EU som en utilsiktet konsekvens ha gitt Tyskland større innflytelse enn det ville hatt med en sterk D-mark. Og med et Tyskland der forskjellene øker og nasjonale motsetninger blir større, er landets evne til å vise fleksibilitet i EU ikke lenger like stor. Noe ikke

Nasjonalstaten er fortsatt en fornuftig europeisk byggekloss.

minst Hellas har fått erfare, et land som i praksis har mistet sin suverenitet.

Samtidig har utvidelsene sørøver på 1980-tallet og østover på 2000-tallet, gjort at motsetningene er økt med mange land, store kulturelle og økonomiske forskjeller. Der Øst står mot vest i spørsmål som innvandring, Nord mot Sør i økonomiske spørsmål og Storbritannia mot

kontinentet i spørsmålet om hvor tett integreringen skal være.

Denne diversifiseringen av EU har karakteristisk nok vært en del av den britiske strategi. Mange medlemsland med store økonomiske og kulturelle ulikhet hindrer jo det kontinentale Europa å samle seg til å bli en effektiv utfordrer av det anglo-saksiske systemet.

På den annen side er det nettopp østutvidelsen og den store EØS-innvandringen til De britiske øyer som nettopp skaper mye av motstanden mot EU. Slik sett har strategien lyktes: EU er svekket og Storbritannia kan trekke seg ut. Den britiske prosessen utgjøres jo også av den særegne og sterke demokratiske tradisjon i det britiske systemet. Helt siden frihetsbrevet Magna Carta i 1215, har det vært en unik britisk styreform, med større konti-

nuerlig demokratisk arv enn noen annen europeiske stat.

I praksis har nasjonalstatssystemet, som oppstod i etterkant av religionskrigene i første halvdel av 1600-tallet og freden i Westfalen i 1648, vist seg langt mer stabilt over de siste snart 400 år, enn europeiske unioner. Nasjonalstaten er fortsatt en fornuftig europeisk byggekloss. En revitalisering av nasjonalstaten vil gi de beste forutsetninger for å ta vare på en velferdsstat med en sterk

middelklasse, små forskjeller og en fungerende europeisk orden. Et modernisert nasjonalstatssystem som samarbeider med likestilte og suverene enheter i en ny europeisk orden, vil kunne realisere de Gaulles visjon om «et Europa av stater» i motsetning til et «Europas forente stater».

Mange av dagens utfordringer kan spores tilbake til sammenbruddet i 1914, som fortsatt gir gjenlyd i Europa. Det ga oss to verdenskriger og den kalde krigen. Med et

OVERHØRT

De som snakker om «islam» i sammenheng med terrorisme minner meg om folk som ikke kan forskjellen mellom Bundeswehr og Wehrmacht og likevel vil delta i samtalen om Tyskland etter krigen.

Forfatter Arnon Grunberg i Volkskrant

Jeg mener at Brexit er i Norges interesse. Vi behøver et fornuftig

land med politisk og økonomisk tyngde i vår leir.

Elise Storeide, som jobber for den britiske Vote Leave-kampanjen, i Dagbladet

Jeg vil ikke legge skylda på noen. Men det er mange i norsk politikk som ikke hevet seg over den vanlige krangelen.

Erna Solberg om asylkrangelen, til Dagbladet

Det overrasker og bekymrer meg virkelig at det, i en krisepreget tid for norsk journalistikk, er dette enkelte kolleger bruker tid og ressurser på å grave i.

DN-journalist Mina Gabel Lunde om at hun har tvitret under psevdonym, på Facebook

Når kommer filmen om Dagens Næringsliv?

André Løyning på Twitter

MER DEBATT NESTE SIDE >>

europæiske unioner over snart fire hundre år.

Men brudd?

FRYKTEN FOR ENDRING: Et skilt til støtte for «remain»-kampanjen under Edinburgh Castle rock.

FOTO: CLODAGH KILCOYNE, REUTERS/NTB SCANPIX

gjenforent Tyskland og selvstendig Øst-Europa etter Sovjetunionens oppløsning, er Europa på mange måter tilbake til tiden før første verdenskrig, der fire stormakter søker å balansere hverandre – Storbritannia, Frankrike, Tyskland og Russland. Dette er en naturlig del av den europeiske statsdynamikken, der ingen statsløsninger varer evig, men imperier bryter sammen over århundre, slik som det Spania

og Østerrike-Ungarn, mens unioner, som Sovjet og Jugoslavia, bryter sammen etter noen generasjoner. Om Storbritannia går ut, vil to av fire stormakter være utenfor EU, og EUs tyngde blir betydelig mindre.

Så lenge dagens EU oppleves å verken levere trygghet eller økonomisk framgang, er det lite hensiktsmessig å låse seg til løsninger som ikke virker, eller håp som ikke kan

oppfylles. Derfor synes det også å gå mot store endringer i en eller annen form – Brexit eller ikke. Dette er en del av den naturlige dynamikken i Europa. Holdes nødvendige reformer igjen for lenge, ender det med mer revolusjonære endringer. Det er neppe verken EU eller Europas folk tjent med.

Chr. Anton Smedshaug,
AgriAnalyse
cas@agrianalyse.no

HJEMMEFRONTEN: Øvelse i Østfold. Regjeringens langtidsplan forsterker betoningen av oppgaver i Norge, skriver forfatterne.

FOTO: FORSVARET

Intet nytt fra forsvarsfronten

FORSVARSPOLITIKK

Magnus Håkenstad og Håkon Lunde Saxi

De siste dagers mediedekning av Forsvarets langtidsplan kan gi inntrykk av at regjeringens forslag til ny langtidsplan innebærer et markant brudd med tidligere norsk forsvarstenkning. Senterpartiets Liv

Signe Navarsete hevder i Klassekampen 18. juni at «Forsvarets rolle blir omdefinert fra forebyggende til avskrekking». Manifestets leder Cathrine Sandnes betegner i samme avis planen som en «dramatisk ideologisk og sikkerhetspolitisk omveltning», og etterlyser vektlegging av «beroligelse». Venstres Trine Skei Grande mener regjeringen har latt seg «diktere av Natos ønskeliste, og ikke det Norge trenger for å forsvare Norge».

Klassekampen 18. juni

siste ti års forsvarspolitikk. Planen forsterker ytterligere den betoningen av Forsvarets oppgaver i Norge og nærområdene som har gjort seg gjeldende i hvert fall siden nærområdeinitiativet i 2007. Her har Norge ledet an, og det er snarere Nato som har fulgt Norge «hjemover», ikke omvendt.

Forsvaret har på sin side arbeidet med å oppdatere og revitalisere nasjonale

beredskaps- og forsvarsplaner siden 2005–2006. «Avskrekking» kom tilbake i offisiell norsk forsvarstenkning i forrige langtidsplan i

2012, da under betegnelsen

«krigsforebyggende terskel». Heller ikke i denne eller den foregående langtidsplanen er «beroligelse» nevnt med et ord.

De konkrete forslagene og vektleggingene i planen kan og bør diskuteres, men det

finnes lite grunnlag for å påstå at den innebærer noe radikalt brudd. Med andre ord: Regjeringen Solbergs

forslag innebærer i all hovedsak en videreføring og forsterkning av Stoltenberg II-regjeringens forsvarspolitikk. Mulighetene for et bredt forsvarspolitisk forlik bør derfor være gode.

Magnus Håkenstad og Håkon Lunde Saxi,
forskere ved Institutt for forsvarsstudier
mhakenstad@ifs.mil.no

Det er Norge som har fulgt 'hjemover', ikke omvendt.

Inntrykket er klart: Solberg-regjeringen er i ferd med å dreie norsk forsvarstenkning bort fra nasjonale interesser og over i et mer offensivt og Nato-tilpasset spor. Dette er imidlertid kraftig overdrevet.

Tvert imot: Regjeringens forslag viderefører alle hovedlinjer i de to foregående langtidsplanene og de